

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

21 ביולי 2007

תגובות לעסקת החילופין: סוריה, איראן, לבנון והרשות הפלסטינית הצטרפו לקמפיין התקשורתי של חזבאללה, שקיבל רוח גבית אוהדת מערוץ אלג'זירה. לעומת זאת, התקשורת הממסדית במצרים, ירדן וסעודיה הצניעה את העסקה ובדרך כלל נמנעה מדברי שבח לחזבאללה¹

אסמאעיל הניה חוגג את שחרורו של סמיר אלקנטאר
(אתר אלג'זירה, 16 ביולי 2008)

כתבה אוהדת בערוץ אלג'זירה לסמיר אלקנטאר מהיום.
באתר האינטרנט של אלג'זירה מופיעות עשרות תגובות
(טוקבקים) לכתבה, כולן תומכות בקנטאר ומשבחות את
מעשיו (אתר אלג'זירה, 21 ביולי).

¹ בהמשך ללקט המידע: "שנתיים לאחר מלחמת לבנון השנייה, הוחזרו גופות אלדד רגב ואהוד גולדווסר בתמורה לחמישה אסירים לבנוניים ביניהם המחבל הרצח סמיר אלקנטאר ו-199 גופות מחבלים. חזבאללה ניצל את העסקה להפקת קמפיין הסברה (בו השתלבו איראן וסוריה). שנועד לבסס מעמדה הפוליטי בלבנון ולהעלות על נס את דרך ה"התנגדות", דרך הטרור והאלימות" (16 ביולי, 2008)

כללי

1. סוריה, איראן, לבנון והרשות הפלסטינית הצטרפו לקמפיין התקשורתי שהפיק חזבאללה בכל הנוגע לעסקת החילופין, תוך הצגתה כהישג גדול לחזבאללה ולדרך ה"התנגדות" (הטרור) בכלל. במישור הבינעריבי הצטרף ערוץ אלג'זירה למקהלת התמיכה בחזבאללה. לעומת זאת, העיתונות הממסדית במצרים, ירדן וסעודיה מיעטה לעסוק בנושא ועסקת החילופין זכתה לכותרות משנה בלבד. עם זאת באותם עיתונים עצמם ובעיתונים עצמאיים ואופוזיציוניים במדינות אלה המשיכו להישמע קולות המפארים את חזבאללה.

סרטון המפאר את חזבאללה ששודר בטלוויזיה האיראנית (ערוץ ח'בר, 16 ביולי)

מצרים

2. ההתייחסות לעסקת החילופין בעיתונות המצרית הייתה לקונית. ברוב העיתונות הממסדית לא זכה הנושא לתהודה והדיווחים אודות העסקה היו אינפורמטיביים. העיתון **אלאהראם** היה היחיד שפאר את העסקה מעבר לדיווח האינפורמטיבי. בעיתון הופיע טור עמדה המפאר את "הניצחון על האויב" וקורא לפלסטינים ללמוד משיעור זה למען שחרור האסירים הפלסטינים והקמת מדינה עצמאית (אלאהראם, 17 ביולי). גם בעיתונות העצמאית והאופוזיציונית התייחסויות לעסקת החילופין היו אינפורמטיביות.

ירדן

3. גם בכלי התקשורת הירדניים זכה הנושא לסיקור אינפורמטיבי בלבד ובמרבית העיתונים הנושא לא קיבל כותרות ראשיות. היומונים העצמאיים והפרו-פלסטינים הדגישו את השמחה בלבנון לעומת האבל בישראל. כמה מאמרים הדגישו את התחזקות חזבאללה בעקבות

העסקה ואת העובדה, שהיא הפכה לגורם משמעותי בפוליטיקה המזרח תיכונית. הטלוויזיה הממסדית הירדנית נמנעה מלשדר את החגיגות, שהפיקה חזבאללה בלבנון. היומון הממסדי **אלראי** סיקר את הנושא באופן מינימאלי.

4. להלן כמה תגובות של עיתוני אופוזיציה ועיתונות פרו-פלסטינית:

א. ביומון הפרו-פלסטיני **אלדסתור** הוצגה העסקה כמהלך שבו הצליח נצראללה להשיג את כל היעדים שקבע לעצמו ביולי 2006, ואשר איחד את כל הלבנוניים באשר הם. במאמר המערכת של העיתון נכתב כי העסקה מהווה מסר לישראל להכיר בזכויות הפלסטינים שהינה הדרך היחידה לסיום הסכסוך. **יאסר זעאתרה**, פובליציסט אסלאמי, כתב כי העסקה מהווה צעד נוסף בדרך לתבוסתה הסופית של ישראל "ולמחיקתה מעל פני האדמה" (אלדסתור, 17 ביולי).

ב. **אלערב אליום** - העורך הראשי של העיתון, **טאהר אלעדואן**, כתב כי העסקה שינתה את כללי המשחק באזור וכעת המגמה בקרב השחקנים הפועלים בזירה היא להימנע מעימות ישיר ולנהל מו"מ עם היריב על בסיס האינטרסים של כל צד. הפובליציסטי הפרו-סורי **נאהצ' חתר** כותב כי העסקה היא ביטוי למאזן הכוחות החדש שהחל להסתמן ביולי 2006. (אלערב אליום, 20 ביולי) **אחמד אבו ח'ליל** טוען כי חזבאללה התגלה כמי שאינו דואג רק לאינטרסים האישיים שלו והצליח לנהל את העסקה למול כל העולם (אלערב אליום, 17 ביולי).

ג. **אלעד' -** הפובליציסט **ג'מיל אלנמרי**, המזוהה עם השמאל, כתב כי בעקבות העסקה גברה הפופולאריות של חזבאללה, משום שהארגון הצליח להעניק לציבור הלבנוני תחושה של גאווה בניגוד לתחושת ההשפלה שרווחה בישראל. לדעתו העסקה הינה מכה נוספת למחנה הערבי המתון ולדרך אותה הוא מייצג, ומהווה פרס לחזבאללה על דרכו שלו (אלעד', 17 ביולי).

ד. **ארגוני אופוזיציה ואחים מוסלמים** - יו"ר "האגודה למאבק בציונות ובגזענות" **לית' שבילאת** בירך את חסן נצראללה וחזבאללה וציין כי ניצחונם מעיד על מידת המוסר שלהם. **אגודת הסופרים הירדנים** שלחה איגרות לנשיא לבנון ולמזכ"ל חזבאללה בהן הביעה את הערכתה וגאוותה על "הניצחון ההיסטורי" (אלערב אליום, 18 ביולי). **ועדת התיאום העליונה של מפלגות האופוזיציה** בירכה את ה"התנגדות" הלבנונית על ביצוע העסקה דובר הוועדה שלח איגרת לנצראללה בה ציין כי "נגמרה תקופת התבוסות והגיעה תקופת הניצחונות" (אתר חזית הפעולה האסלאמית, הזרוע הפוליטית של האחים המוסלמים בירדן, 19 ביולי).

סעודיה

5. אמצעי התקשורת בסעודיה לא הקדישו במהדורות החדשות מקום נרחב לעסקת השבויים. בעיתון **אלשרק אלאוסט** (אחד היומונים הפופולאריים בעולם הערבי, יוצא לאור בלונדון, בעל אוריינטציה סעודית), נמתחה ביקורת על החגיגות בלבנון, חריגה למדי בעולם הערבי. במאמר

שדיווח על העסקה נכתב, בין השאר, כי למרות השמחה על חזרתם של השבויים ללבנון, יש לזכור כי המלחמה גבתה מלבנון הפסדים כלכליים ניכרים המוערכים בסכום של 5.2 מיליארד דולר, ובמחיר של 1,200 הרוגים ו-4,400 פצועים (אלשרק אלאוסט, 17 ביולי).

סוריה

6. כלי התקשורת הסוריים ממשיכים לשבח את עסקת החילופין. ביום ביצוע העסקה הופיעו הדיווחים אודותיה בפתח מהדורות החדשות בטלוויזיה הסורית ואמצעי התקשורת הציגו את העסקה כניצחון לחזבאללה.

7. **עצאם דארי** העורך הראשי של העיתון **תשרין**, ניצל את ההזדמנות לפרסום מאמר הסתה חריף נגד ישראל בו שולבו דברי שבח לטרור ונימות אנטישמיות. לדברי כותב המאמר, ברחוב הישראלי ובקרב ההנהגה הישראלית קיימת תחושה של כעס והשפלה על העסקה אולם היא אינה מונעת מישראל "להמשיך בטרור" ולנסות בעתיד לחסל את סמיר אלקנטאר. הוא ציין כי על רקע ההפסדים שנחלה ישראל בעסקה על "**ה"התנגדות" (הטרור) להמשך**, משום שעידן התבוסות הסתיים והחל עידן הניצחונות. עוד טוען כותב המאמר כי רוב הישראלים הם "רוצחים וטרוריסטים, שחלקם הפכו לחברי כנסת ולראשי ממשלות". לדבריו, הרחוב הישראלי רווי ברעיונות גזעניים ו"מצוות" מהתלמוד, שאותם שבים ומשמיעים רוב הרבנים, ובראשם הרב עובדיה יוסף, הרואה בערבים ובמוסלמים "חרקים וג'וקים שיש לחסל". (תשרין, 20 ביולי).

8. הפרשן המדיני הסורי, **רג'אא' אלנאצר**, התייחס לאפשרות שעסקת חילופי השבויים עלולה לגרור הצעה לפירוק נשקה של חזבאללה, בטענה כי ה"התנגדות" מימשה את מטרתה. הצעה כזו תהווה, לדבריו, "חלק מניסיון להטיל מצור על איראן או לתקוף אותה, דרך כריתת שלוחותיה באזור, או במסגרת עסקה שתכלול את איראן, בהתאם ליכולות הממשל האמריקני הנוכחי בחדשים האחרונים לשלטונו" (אילאף, 17 ביולי).

לבנון

9. מנהיג הדרוזים, **וליד ג'ינבלאט**, למרות מרכזיותו במחנה האנטי-סורי (כוחות ה-14 במרץ), בירך את שחרורו של סמיר אלקנטאר הדרוזי ואת ה"התנגדות" (קרי, חזבאללה וארגוני הטרור בכלל). הוא ציין כי "אל לנו לשכוח כי פלסטין הינה כלא אחד גדול ועלינו להשלים את המאבק לשחרורה". ג'ינבלאט התייחס לכך שיום החזרת השבויים היה גם יום כינוסה הראשון של ממשלת לבנון החדשה, דבר ה"מבטא את האחדות הלאומית האמיתית" (אלחיאט, 17 ביולי).